

ประโยค ๑ - ๒
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ปวิฏฐกาลเ ปน เสฎฐิปุตุโต ปิตุ ปาทปสเส อฎฐาสิ, อิตรา
 อุตถีสกปสเสฯ คสมิ ขณ เสฎฐิ อุตตานโก นิปนโน โหติฯ อายุตตโก
 ปนสส ปาเท ปริมชชนโต "ปุตุโต เต สามิ อากโตติ อหฯ "กห
 โสติฯ "เอส ปาทมูละ จิตติ อหฯ อถ นํ ทิสฺวา อายุตตกํ
 ปกโกสาเปตฺวา "มม เคเห กิตตกํ ชนฺนติ ปุจฺจิตฺวา, "สามิ ชนฺสเสว
 จตฺตาฬิส โภฎฺธิโย, อุปโภคปริโภคภณฺฑานํ ปน คามกฺเขตตทวิปทจตุปฺปท-
 ยานวาทนानญจ อยญจ อยญจ ปริจฺเจโทติ วุตเต, "อหํ เอตตกํ มม
 ปุตุตสฺส โฆสกสฺส น เหมติ วุตตุกาโม "เหมติ อหฯ ตํ สุตฺวา
 เสฎฐิธิตา "อัยํ ปุณ กถนฺโต อญฺญํ กิณฺจิกิ กถยฺยาติ จินฺเตตฺวา โสกาตุรา
 วिय เกเส วิกีริตฺวา โรทมานา "กิณฺนเมตํ ตาต วเทถ, อิทํปิ นาม โว
 วจฺนํ สุโณม, อลภฺจิกา วตฺมฺหาติ วตฺวา มตฺถเกน ตํ อุมชฺเฒ ปหฺรณฺตี
 ปติตฺวา, ยถา ปุณ วตฺตุํ น สกฺโกติ, ตถาสฺส อุมชฺเฒ มตฺถเกน ฆํสนฺตี
 อาโรหนํ ทสฺเสสิฯ เสฎฐิปี ตํขณฺณเวยว กาลมกาสิฯ

"เสฎฐิ มโตติ คนฺตฺวา อุเทนสฺส รณฺโณ อาโรเจสุํฯ ราชา
 ตสฺส สริริกิจฺจํ การาเปตฺวา "อตุติ ปนสฺส ปุตุโต วา ธิตา วาติ ปุจฺจิฯ
 "อตุติ เทว โฆสโก นาม ตสฺส ปุตุโต, สพฺพํ สาปเตยฺยํ ตสฺส นียฺยาเทตฺวา
 มโต เทวาติฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ราชชา อปรภาเค เสฏฺฐิปุคฺคํ ปกฺโกสาเปสิ ฯ ตสฺมิณฺจ ทิวเส
 เทโว วสุติ, ราชงฺคเณ ตคฺถ ตคฺถ อุทกํ สณฺหาติ ฯ เสฏฺฐิปุคฺโค
 "ราชานํ ปสฺสิสฺสามีติ ปายาสี ฯ ราชชา วาตปานํ วิริตฺวา ตํ อากฺขณนฺตํ
 โอลฺเลนฺโต ราชงฺคเณ อุทกํ ลงฺฆตฺวา อากฺขณนฺตํ ทิสฺวา อากฺขณนฺตฺวา
 วนฺทิตฺวา จิตํ "ศฺว์ โฆสโก นาม ตาตาทิ ปุจฺฉิตฺวา, "อาม เทวาทิ
 วุคฺเต, "ปีตา เม มโตติ มา โสจิ, ตว เปตฺติกํ เสฏฺฐิภูจฺานํ คฺยฺหเมว
 ทสฺสามีติ ตํ สมสฺสาเสตฺวา "คจฺจ ตาตาทิ อุโยเชสิ ฯ ราชชา คจฺจณนฺคณฺจ
 นํ โอลฺเลนฺโต ว อภูจาสี ฯ โส อากฺมณกาเล ลงฺฆิตํ อลงฺฆิตฺวา
 โอตฺริตฺวา สณฺธิกํ อคฺมาสิ ฯ อถ นํ ราชชา ตโตว ปกฺโกสาเปตฺวา "กิณฺนุ
 ตาต ศฺว์ มม สนฺตีกํ อากฺขณนฺโต อุทกํ ลงฺฆิตฺวา อากฺมม คจฺจณนฺโต
 อิทานิ โอตฺริตฺวา สณฺธิกํ คจฺจสฺสีติ ปุจฺฉิ ฯ "อาม เทว; อหํ ตสฺมี ขณ
 กุมารโก, กิพนกาโล นามโส; อิทานิ ปน เม เทเวน จานนฺตรํ ปฏิสฺสุตฺติ;
 ตสฺมา ขถาปุรี อจฺริตฺวา อิทานิ สณฺธิเกน หุตฺวา จริตฺวํ วภูฏตีติ ฯ ตํ
 สุตฺวา ราชชา "ธิตฺติมา อัยํ ปุริโส, อิทานวสฺส จานนฺตรํ ทสฺสามีติ ปีตฺรา
 ภูคฺตโกคํ ทตฺวา สพฺพสฺเตน เสฏฺฐิภูจฺานํ อทาสี ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มครเป็นไทยแปล โดยพยัญชนะ

๑. ก็ ในกาลแห่งชน ท. เข้าไปแล้ว อ. บุตรของเศรษฐีได้ยื่นแล้ว
 ณ ข้างแห่งเท้า ของบิดา ฯ อ. ธิดาของเศรษฐีนอกนี้ ได้ยื่นแล้ว ณ ข้างเบื้องบน
 แห่งศีรษะ ฯ ในขณะนั้น อ. เศรษฐี เป็นผู้หงาย เป็นผู้นอนแล้ว ย่อมเป็น ฯ
 ส่วนว่า อ. นายเสมียน นวดอยู่ ซึ่งเท้า ท. ของเศรษฐีนั้น กล่าวแล้วว่า
 ข้าแต่ นาย อ. บุตร ของท่าน มาแล้ว ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี ถามแล้วว่า อ. บุตร
 ของเรานั้น ย่อมอยู่ ณ ที่ไหน ดังนี้ ฯ อ. นายเสมียน กล่าวแล้วว่า อ. บุตร
 ของท่านนั้น ยื่นแล้ว ณ ที่ใกล้แห่งเท้า ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. เศรษฐี เห็นแล้ว
 ซึ่งบุตรนั้น ยังบุคคล ให้เรียกแล้ว ซึ่งนายเสมียน ถามแล้ว ว่า อ. ททรัพย์
 มีประมาณเท่าไร มีอยู่ ในเรือน ของเรา ดังนี้ ครั้นเมื่อคำ ว่า ข้าแต่ นาย
 อ. โภฎี ท. สีสิบ แห่งทรัพย์ นั้นเทียว มีอยู่ แต่ว่า อ. การกำหนด นี้ด้วย
 นี้ด้วย แห่งภักทจะเป็นเครื่องอุปโภคและเป็นเครื่องบริโภค ท. ด้วย แห่งบ้าน
 และนาและสัตว์ตัวมีเท้าสองและสัตว์ตัวมีเท้าสี่และยานและพาหนะ ท. ด้วย
 มีอยู่ ดังนี้ อันนายเสมียนนั้น กล่าวแล้ว เป็นผู้ใคร่เพื่ออันกล่าว ว่า อ. เรา
 จะไม่ให้ ซึ่งทรัพย์มีประมาณเท่านี้ แก่โฆสกะ ผู้เป็นบุตร ของเรา ดังนี้ เป็น
 กล่าวแล้ว ว่า อ. เรา ย่อมให้ ดังนี้ ฯ อ. ธิดาของเศรษฐี ฟังแล้ว ซึ่งคำนั้น
 คิดแล้ว ว่า อ. เศรษฐีนี้ เมื่อกกล่าว อีก ฟังกล่าว ซึ่งคำอะไร ๆ อื่น ดังนี้
 เป็นผู้ราวกะว่ากระสับกระส่ายเพราะความโศก เป็น สบายแล้ว ซึ่งผม ท.
 ร้องไห้อยู่ กล่าวแล้ว ว่า ข้าแต่พ่อ อ. ท่าน ท. ย่อมกล่าว ซึ่งคำนั้น ชื่ออะไร
 อ. เรา ท. ย่อมฟัง ซึ่งคำ ชื่อแม่นี้ ของท่าน ท. อ. เรา ท. เป็นผู้ไม่มีบุญหนอ
 ย่อมเป็น ดังนี้ ประหารอยู่ ซึ่งเศรษฐีนั้น ในท่ามกลางแห่งอกด้วยกระหม่อม
 ล้มแล้ว อ. เศรษฐี ย่อมไม่อาจ เพื่ออันกล่าว อีก โดยประการใด เสียคดีอยู่

ในท่ามกลางแห่งอก ของเศรษฐีนั้น ด้วยกระหม่อม โดยประการนั้น แสดงแล้ว ซึ่งการร้องให้อีก ๆ แม้ อ. เศรษฐี ได้ทำแล้ว ซึ่งกาละ ในขณะนั้นนั้นเทียว ๆ

อ. ชน ท. ไปแล้ว กราบทูลแล้ว แก่พระราชฯ พระนามว่าอุเทน ว่า อ. เศรษฐี ตายแล้ว ดังนี้ ๆ อ. พระราชฯ ทรงยังบุคคลให้กระทำแล้ว ซึ่งกิจ คือการเผาซึ่งสรีระ ของเศรษฐีนั้น ครัสตามแล้ว ว่า ก็ อ. บุตรหรือ หรือว่า อ. ธิดา ของเศรษฐีนั้น มีอยู่หรือ ดังนี้ ๆ อ. ชน ท. กราบทูลแล้ว ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ อ. บุตร ของเศรษฐีนั้น ชื่อว่าโฆสกะ มีอยู่ ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ อ. เศรษฐี มอบให้แล้ว ซึ่งสมบัติทั้งปวง แก่บุตรนั้น ตายแล้ว ดังนี้ ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. ในกาลต่อมา พระราชฯ ทรงรับสั่งให้เรียกตัวบุตรเศรษฐีมา ๆ ก็ในวันนั้นฝนตก ๆ ที่พระลานหลวงมีน้ำขังอยู่ในที่นั้น ๆ บุตรเศรษฐีไปแล้ว ด้วยหวังว่า จักเฝ้าพระราชฯ พระราชฯ ทรงเปิดพระแกลทอดพระเนตรดู นายโฆสกะนั้นผู้กำลังเดินมาทรงเห็นเขากระโดดข้ามน้ำที่พระลานหลวง เดินมา จึงครัสตามเขาซึ่งมาถวายบังคมแล้วยืนอยู่ว่า พ่อเจ้าชื่อโฆสกะหรือ ๆ เมื่อเขากราบทูลว่า ถูกแล้ว พระพุทธเจ้าข้า ทรงปลอบเขาว่า เจ้าอย่าเสียใจว่า บิดาของเราถึงแก่กรรมแล้ว เราจักให้ตำแหน่งเศรษฐีอันเป็นของบิดาของเจ้า แก่เจ้านั่นเอง ดังนี้แล้วทรงส่งเขาไปว่า จงไปเถิด พ่อ ๆ และพระราชฯ ได้ประทับยืนทอดพระเนตรดูเขาซึ่งไปอยู่เทียว ๆ เขาไม่กระโดดข้ามน้ำที่เขา กระโดดในเวลา มา แต่ได้ค่อยๆ เดินข้ามไป ๆ ครั้งนั้น พระราชฯ ครัสสั่ง ให้เรียกนายโฆสกะนั้นมาจากที่นั่นแลแล้วครัสถามว่า พ่อ เพราะเหตุไรหนอ ท่านเมื่อมาสู่สำนักของเราจึงกระโดดข้ามน้ำมาแล้ว แต่เมื่อไปตอนนี จึงค่อยๆ เดินข้ามไป ๆ นายโฆสกะทูลว่า เป็นอย่างนั้น พระเจ้าข้า ในขณะนั้น

ข้าพระพุทธเจ้ายังเป็นเด็ก เวลานั้นจึงซื่อว่าเป็นเวลาเล่นได้ แต่ในเวลานี้ตำแหน่ง
ของข้าพระพุทธเจ้าอันพระองค์ทรงยอมรับแล้ว เพราะฉะนั้น การที่
ข้าพระองค์ไม่เที่ยวเหมือนในกาลก่อนแล้วค่อย ๆ ไปจึงสมควรในเวลานี้ ๆ
พระราชาทรงสดับคำนั้นแล้วทรงดำริว่า ชายผู้นี้มีปัญญาเราจักให้ตำแหน่ง
แก่เขาในบัดนี้เถิด ดังนี้แล้วทรงประทาน โภคะที่บิดาบริโภคะแล้ว ได้พระราชทาน
ตำแหน่งเศรษฐีพร้อมด้วยสรรพวัตถุ ๑๐๐ อย่าง ๆ

พระราชปริยัติสุธี ปิยาจาโร วัดธรรมามูล จ.ชัยนาท
สนามหลวงแผนกบาลี

แปล
ตรวจแก้.